
I. MASA ROTUNDĂ: RELAȚIILE MILITARE ROMÂNNO-RUSE – 11 MARTIE 2013

ASPECTE ALE RELAȚIILOR MILITARE ROMÂNNO-RUSE ÎN SECOLELE XV-XIX

THE RUSSIAN-ROMANIAN MILITARY RELATIONS (15th – 19th CENTURIES). A RAPID REVIEW

*Dr. Sergiu IOSIPESCU**

Rezumat: *Lucrarea prezintă legăturile ocazionale ale Principatelor Române cu rușii de la finele secolului al XV-lea, când Ștefan cel Mare a încercat fără succes să atragă marele ducat al Moscovei în Cruciada antiotomană. După mijlocul secolului al XVII-lea confrunțați cu o nouă fază a expansiunii otomane sub marii viziri Köprülü principii români au eșuat din nou în tentativa de a atrage pe moscoviți în războiul cu Înalta Poartă. Doar în anul 1711 s-a stabilit o scurtă alianță militară între țarul Petru I Romanov și principele Moldovei Dimitrie Cantemir, dar războiul cu Imperiul Otoman s-a soldat cu o catastrofă. În cursul următoarelor războaie contra Imperiului Otoman (1736-1739, 1768-1774, 1787-1792) Rusia a luptat pentru propria-i expansiune în Balcani și prin pacea de la Kuciuk Kainargi (21 iulie 1774) a obținut dreptul de intercesiune în relațiile Principatelor Române cu Poarta. La sfârșitul unui nou război cu Imperiul Otoman (1806-1812), în pofida dreptului internațional, Rusia a anexat partea dintre Prut și Nistru a principatului românesc al Moldovei, pe care a numit-o în 1813 Basarabia. Victoria din războiul de la 1828-1829 i-a dat Rusiei prilejul să anexeze de la Imperiul Otoman Delta Dunării care făcuse parte în evul mediu din Principatele Române, și totodată să-și impună după 1829 protectoratul asupra Moldovei și Țării Românești. În vremea ocupației ruse de după război (1829-1834), guvernatorul general Pavel Kiseliiov împreună cu colaboratorii săi români – Barbu Știrbei, Mihail Sturdza, Constandinică Paladi, Alexandru Dimitrie Ghica și alții – a acționat pentru reformarea statului, introducându-se regimul constituțional și creându-se, de asemenea, nucleul unei noi oștiri permanente. Prin înfrângerea în Războiul Crimeei (1853-1856) Rusia a pierdut protectoratul asupra Principatelor și a fost nevoită să înapoieze o parte din Moldova anexată la 1812.*

* sergiu_iosipescu_arheo@yahoo.com

Războiul Oriental din anii 1877-1878 a prilejuit o importantă cooperare militară între România și Rusia. Armata română de operații (50.000 de oameni) a participat la campanie în vestul Bulgariei și cu trupele ruse a obținut o strălucită victorie la asediul Plevnei, principala rezistență otomană la nord de Balcani. Din păcate insistențele Curții ruse de a anexa din nou partea Moldovei, pierdută la 1856, a împins România, sub principele, apoi regele Carol I (1866-1914), să se alăture Triplei Alianțe (1883). Doar stăruitoarea politică a ministrului Afacerilor Străine al Rusiei Serghei Sazonov (1910-1916), susținut de țarul Nicolae al II-lea, a reușit apropierea dintre cele două țări, preliminară alianței lor în vremea Primului Război Mondial.

Cuvinte cheie: Ștefan cel Mare; Marele Ducat al Moscovei; Petru I; Rusia; Dimitrie Cantemir; Basarabia; România; Plevna; Serghei Sazonov; Carol I.

Abstract: The paper presents the occasional relations of the Romanian Principalities from the end of 15th century when Stephen the Great tried without success to embody the Great Duchy of Muscovy in the anti-Ottoman Crusade. After the middle of the 17th century, faced to a new phase of Ottoman expansionism under the Köprülü great viziers Romanian princes failed again to attract Muscovite in the war with Sublime Porte. Only in 1711 a short military alliance between tsar Peter I Romanov and Demetrius Cantemir, prince of Moldavia was effective but the war with the Ottoman Empire ended in a catastrophe. During the following wars against the Ottoman Empire (1736-1739, 1768-1774, 1787-1792) Russia fought for its own expansion in Balkans and by the peace of Kuciuk Kainardji (21 July 1774) obtained from the Grand Turk a right of intercession in the Romanian Principalities relations with the Porte. After a new war (1806-1812), despite the international right, Russia annexed the territory between the rivers Prut and Nistru (Dniester) a part of the Romanian Principality of Moldavia, named in 1813 Bessarabia. The victory in the war of 1828-1829 offer to Russia the opportunities to annex the Danubian Delta, formerly, in the Middle Ages, a part of Romanian Principalities, and to establish its protectorate over Moldavia and Walachia. During the occupation of the Principalities after the war (1829-1834), the governor general Pavel Kiseleff with his Romanian collaborators – Barbu Știrbei, Mihail Sturdza, Constandinică Paladi, Alexandru Dimitrie Ghica etc. – proceeded to the reformation and modernization of the state, introducing a Constitutional regime and also creating a nucleus of the new permanent army. By the defeat in the Crimean War (1853-1856) Russia lost the protectorate over the Principalities and was obliged to return to them a part of Moldavia annexed in 1812. An important military cooperation between Romania and Russia was occasioned by the Oriental War of 1877-1878. The Romanian army (50.000 men) participated at the campaign in West Bulgaria and with Russians troupes obtained a brilliant victory at the siege of Plevna, the principal Ottoman resistance north of the Balkans. Unfortunately the insistence of Russian Court to annex again the part of Moldavia lost in 1856, impose shortly to Romania under the prince afterwards king Charles I (1866-1914) to join the Triple Alliance(1883). Only the sustained policy of Russian Foreign Affairs minister Sergey Sazonov, backed by the tsar Nicholas II, realized a rapprochement between the two countries, a preliminary to their alliance during IWW.

Key words: Stephen the Great; the Great Duchy of Muscovy; Peter I; Russia; Demetrius Cantemir; Bessarabia; Romania; Plevna; Sergey Sazonov; Charles I.